

Idejnopolitični in kulturni pluralizem in monizem na Slovenskem v 20. stoletju

VODJA: [Perovšek Jurij](#)

TRAJANJE: 1.1.2004 - 31.12.2008

Povzetek

V slovenski novejši zgodovini, za katero je v 20. stoletju značilna vrsta usodnih prelomov v idejnem, političnem in kulturnem razvoju in v vojaškem dogajanju na slovenskih tleh, je vprašanje več ali le enostranskega mišljenjskega, vrednostno-civilizacijskega in družbeno političnega življenja posebej pomembno. Raziskovalni program obravnava to vprašanje z namenom kompleksno razčleniti slovensko kulturno ustvarjanje v prvi Jugoslaviji (1918-1941) ter politični razvoj in idejne ter socialnopolitične značilnosti slovenskega katoliškega, liberalnega in komunističnega revolucionarnega tabora v tem obdobju. Posebej se osredotoča tudi na prelomni čas 2. svetovne vojne na Slovenskem (1941-1945) in je usmerjen v razčlenitev medsebojnih razmerij med tedanjimi ključnimi idejnopolitičnimi dejavniki - okupatorjem, katoliškim in liberalnima taborom, komunisti, Osvobodilno fronto in Slovensko zavezo. Obravnava je zasnovana tudi v obdelavi problema revolucionarne uveljavitve komunistov v tem času, zajema pa še odnose med vojaškimi formacijami (okupacijskimi, odporniškimi in na strani okupatorja vojujočimi se protiodpornimi vojaškimi formacijami) in civilnim prebivalstvom na Slovenskem v letih 1941-1945. Posebna obravnava je namenjena še času druge Jugoslavije (1945-1991). Najprej osvojitvi monopolnega oblastnega položaja komunistov v slovenski družbi po vojni, in nato razčlenitvi ključnih povojnih družbenih, gospodarskih in političnih procesov ter vloge slovenskih politikov v njih; v raziskavo je zajeto tudi politično življenje v Svobodnem tržaškem ozemlju 1947-1954. Raziskovalni program zajema še obravnavo vprašanja slovenske kulturne politike v zadnjem desetletju obstoja druge Jugoslavije in neposredno po oblikovanju in Republike Slovenije. Program se pogloblja v slovensko idejnopolitično in kulturno razgibanost, dileme in prelome v 20. stoletju in bo razjasnil raznovrstno dogajanje v tem obdobju, ki se v svojih posledicah dotika tudi sedanjega časa.